Ч. 101 (13.340). Львів, понеділок 24. квітня 1933. Pocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік LIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 "
Піврічно 30·00 "
Річно 60·00 "
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар. Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
" Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Перед Заг. Зборами „Рідної Школи“.

Львів, 22. квітня 1933.

Ще недавно був час, коли загальні збори кожної української центральної установи стрічало українське громадянство як якусь надзвичайну подію. З того приводу було вже наперед чимало шуму по часописах. Тоді наша преса жила ще майже виключно домашнім життям. Врештою — більші чи далекосяглі події тоді ще не відвертали уваги громадянства від дуже важних, а все таки дрібних справ. Дехто так привик до цього шаблону, що почуває порожнечу, коли перед Загальним Зїздом „Рідної Школи“, який відбудеться в понеділок 24. квітня ц. р., не бачить часописних стовпців, заповнених оцінкою діяльности цієї установи.

Навіть не треба бути рідношкільним діячем: хто переглядав правильно українську пресу, той мало не щодня подибував відрадні вістки про всякі події в ріжнородній діяльности „Рідної Школи“ за останій рік. Поширення рухливої організації навіть у таких околицях, де, здавалося, світ дошками забитий; розтягнення діяльности „Рідної Школи“ з міст на села; зріст числа членів на біля 44.000, отже за час одного року на понад 10.000 нових; численні дитячі бібліотеки по містах і селах; зворушливі й незабутні дитячі свята; ріжнородні курси для дорослих: господарські, кооперативні, вищої освіти, неграмотних; аматорські театральні вистави й концерти — для освіти, для розваги та придбання доходів на потреби Товариства; безчисленні збори, анкети й наради; розрухання народніх мас і зацікавлення їх на всіх західніх землях основною справою життя нації — шкільництвом; масовий орґанізований вияв волі народу за своїм рідним шкільництвом з оплачуваних державних податків: — це все вказує, що „Рідна Школа“ впустила вже глибоке коріння в найширші народні маси й находить у них щире зрозуміння для своєї ідеї. Нарід горнеться до неї, покладає свої найніжніші надії в її змагання, бо в „Рідній Школі“ бачить опікунку свого найдорожчого добра — своєї молоді.

Коли в літніх днях радісним щебетом української молоді наповнюється селянське подвіря в численних дитячих садках і захоронках, чи коли подивляємо гарт духа батьків, які переносять на собі стільки журби й усяких неприємностей, посилаючи свої діти до численних початкових шкіл і збірних лекцій „Рідної Школи“; коли бачимо безуспішні зусилля ріжних чинників — виманити українську дітвору з тих шкіл до інших: коли в теперішніх часах, незвичайно важких під матеріяльним оглядом, удержалися й розвиваються наші фахові й середні школи: коли творяться нові бурси для дітей убогих батьків; а вже особливо коли бачимо в часі небувалого господарського лихоліття зріст жертвенности (як не в сумі датків, то в числі осіб) на таку чисто духову справу, як виховання молоді, тоді можемо сміло, самопевно й без чванькуватости будувати дальші пляни на нашому народі, на тих моральних цінностях, які десятиліттями скріплювали в ньому ті одиниці, що давали йому на всіх ділянках свій мозок і труд.

Можемо гордитися тим, що „Рідна Школа“ опирається сьогодні в головній частині на українському селянинові й робітникові, що дістає від них поважну пайку на своє удержання й розвій: що у своїй виховній діяльности вона обхоплює селянсько-робітничу молодь. Це признали нарешті перший раз цього року навіть ті, які досі завзято повторювали бездушно недорічну фразу буцім-то „Рідна Школа“ — це інституція „панів і попів“.

Того роду культурно-освітні товариства, як наша „Рідна Школа“, можуть творитися й розвиватися тільки в таких народів, які вже перейшли на вищий, бодай такий культурний рівень, на якому національне обличчя дотичного народу вповні оформилось і його мета ясно означена. Шляхи до мети вказувати й невтомних піонірів творити — має саме виховне товариство. Самозрозуміло, що сама думка створити таке товариство могла вийти тільки від т. зв. верхівки народу. І хочби нарід не знати як високо двигнувся під культурним оглядом, — у здорових умовинах може він у виховному товаристві мати керму через свої найідейніші і найінтеліґентніші, вповні зрівноважені одиниці, без уваги на те, чи ці керманичі одягнені в сурдут чи полотнянку, чи вони працюють при столі чи при варстаті, чи живуть у місті, чи в селі. Бо виховання — це не тільки практична річ, але й глибока наука. Автім — це праця коло такого ніжного матеріялу, як дитяча душа. Маси, яких потребам такі товариства служать, ставлять через своїх делеґатів побажання чи оцінюють висліди праці товариства за даний час, беручи на увагу не тільки мету товариства, але й умовини його діяльности та покладені зусилля.

Ми певні, що й на цьогорічному Загальному Зїзді „Рідної Школи“ наділені довірям мас делеґати будуть кермуватися цими основними засадами.

Завдання „Рідної Школи“ під теперішню хвилину.

(З нагоди Загальних Зборів „Р. Ш.“.)

Користаючи з нагоди Загальних Зборів „Р. Ш.“, бажаємо висловити на тему нашої шкільної політики кілька думок. Ці думки не мають претенсій на назву програмових, скажім, передзїздових. Це радше рефлексії, які мимохіть приходять громадському діячеві на думку, коли бачить пройдений якоюсь громадською установою шлях.

У наших міркуваннях залишаємо на боці чисто орґанізаційні справи. Розбудова шкіл і Кружків „Р. Ш.“ — це громадська діяльність, яка вимагає лише менше або більше справного апарату, але не основується на ніякій політиці. У найкращому випадку — на білянсах видатків або орґанізаційній рухливости службовиків. Зате спинимося на деяких засадничих питаннях нашої шкільної політики, а саме: 1) на питанні громадської функції українського приватного шкільництва; 2) на проблємі молоді, що кінчає середні і високі школи.

Дотично першого питання дозволимо собі висловити думку, що українська шкільна політика робить і робитиме надалі похибку, коли витрачуватиме надто багато енергії лише на вдержання дотеперішнього і розбудову новoго приватного шкільництва. Нові шкільні закони є того роду, що вони у далеко більшій мірі узалежнюють приватні школи від держави, ніж досі. Досить сказати, що власник школи не має *ніякого виховного* впливу на свою школу, а орґанізаційний має мінімальний. Нові шкільні закони дозволяють власникові лише на контролю (без точного означення її меж) шкіл без права проведення в життя своїх помічень підчас контролі у *ділянці виховання*.

Ясно, що для рідношкільної установи менше важне ще, чи і яку треба купити мапу, чи змінити сторожа школи, а навіть чи поробити зміни в учительському персоналі. Зате безмежно важніше те, який *зміст* має навчання і виховання школи. Тут власник не має тепер ніяких забезпечених законами прав. З того висновок: наша шкільна політика повинна бути така, щоби українському народові забезпечити вплив на духовість шкільної молоді. Коли цього не можна або важко зробити в школі, то треба це зробити доконче поза школою. Ось дальший висновок, що наше громадянство повинно присвятити тим ділянкам далеко більше уваги, ніж досі. Отже: виззавництвам для молоді, лектурі бібліотекам, влаштовуванням імпрез, курсів для української літератури та історії, то-що.

Тут застерігаємося відразу: істнуючі школи приватні і державні треба вдержати за всяку ціну. Висловлюючися за перенесенням осередку ваги громадського впливу з поля зорґанізованого шкільництва на середовище позашкільне, т. зн. родинне, громадське, прилюдної опінії і т. п., ми тимсамим висказуємося проти віддання на поталу долі істнуючого шкільництва або його зменшення. Навпаки! Ми повинні прямувати до його поширення. Але нехай це не буде наша виключна ціль, нехай це не буде нашою виключною громадською амбіцією. Та саме у цій ділянці ми повинні вирівнати наше дотеперішнє занедбання: ми повинні, з огляду на нові шкільні закони, подвоїти натиск на польські державні чинники і домагатися з більшою енерґією ніж досі державного шкільництва, передовсім фахового. Бо до цього маємо право і цього права не можемо зрікатися. І не тільки право: це у теперішній мент конечність. Зрозуміймо, що поляки мають одну державну середню школу на 45.000 населення, а ми одну на один міліон! Зрозуміймо далі, що школи — це не лише осередки освіти, але й свого роду варстати, які спричинюють економічні і соціяльні пересунення в нації. Вони переводять здібніші одиниці з одних соціяльних верств у другі і можуть довести нас до соціяльного каліцтва при недостачі цих варстатів, і коли не йтимемо у такт з іншими народами, перш усього з нашими сусідами.

Ось так пересунення громадської уваги й амбіції на позашкільні впливи, при збереженні і дальшій розбудові приватного і державного шкільництва вважаємо першою необхідною потребою нашої шкільної політики.

Друга справа — це збільшення уваги на життя нашої студіюючої молоді. Удармося в груди: ми нашої молоді не знаємо, ми її перестали розуміти. Шлях політичних і культурних заінтересувань старшого і молодшого громадянства чим раз більше розходиться. Повстає явище, яке погрожує прикрими наслідками: серед молоді діють сили, про які ми здебільша не знаємо. Це мусить змінитися. Українське громадянство мусить дати молоді у формі лектури і позашкільного впливу те, що є доконечно потрібне для основної справи громадського наслідства: Ми мусимо подбати, щоби на зміну старшого громадян-

ства приходило нове покоління, здібніше від старшого. У тій ділянці вважаємо найважнішим те, що ціле громадянство, всі організації мусять зайнятися такою розбудовою нашого власного господарського життя, щоби витворюваний школами нарибок соціяльно не марнувався. Бо те, що тепер обсервуємо, є явищем небезпечним; наша особливо університетська, молодь занадто марнується морально, фізично і соціяльно, а крім цього не витворює стільки фахово вишколених кадр інтелігенції, скільки потрібно для виповнення дуже зріжничкованих функцій новітнього громадянства. Сотні молоді з дипльомами марнуються безчинно по селах. Тисячі не можуть продовжувати своїх студій, а дипльомована молодь не має, мимо дипльомів, відповідної фахової освіти для де-не-де створеного місця. Цей трагічний вузол, з одного боку задпродукції, з другого недостаточної кваліфікації у кваліфікованих, а третього неспроможности добути відповідну кваліфікацію є, на нашу думку, найскладнішим за відтинку молоді, який треба також розвязати. А розвязати цей вузол можуть лише громадські установи, при співпраці „Рідної Школи".

Ось два основні питання української шкільної політики, які повинен розвинути не лише кожний рідношкільний, але й узагалі кожний громадський діяч — перед зборами „Рідної Школи".

—o—

За океаном.

Німецько-український вечір у Ню Йорку.

НЮ ЙОРК, 27. III. (Вл. кор.). Мабуть перший раз в історії української еміграції в Америці зважилася одна група нюйорських українців, а саме організація Чорноморських Січей, навязати звязки з тутешніми німцями для ближчого порозуміння й евентуальної співпраці. Хоч ці перші спроби випали в часі загального негодування проти Німеччини, як це зазначив представник української групи, д-р Семен Демидчук, у своїй привітній промові, то, не зважаючи на те, від українців явилася зовсім численна громада, бо біля сотні зорганізованого громадянства. Крім представників преси та інших видних громадян прибула Чорноморська Січ в одностроях Галицької Армії і в козацьких одягах, — усі під командою січового отамана Евгена Драгінди, а з ними повна чета українських дівчат у народній ноші. Коли після вступних товариських забав вмашерували на салю в Йорквіл Касіно при 86. вул., а потім на сцену відділи: американських ветеранів світової війни зі своїм прапором, а опісля відділ німецького „Штальгельму" й українська „Січ" зі своїми прапорами, зібрана публика в числі півтора тисячки привитала всіх грімкими оплесками. Церемонія привітів випала імпозантно. Після промов: команданта „Штальгельму" майора Бенна фон Штільпнагеля, американського полк. Емерисона, який був американським військовим атташе в бою німців і москалів під Танненберґом у 1914 році і команданта німецької торговельної фльоти, Альберта Баллїна, а відтак українських представників: от. Евгена Драгінди (по німецьки) і д-ра Демидчука (по англійськи) — відограла музика національні гимни: американський, німецький та український. Цей спільний виступ був знаком загального ентузіязму, який виявився опісля в дружній гутірці й товариських забавах до пізної ночі. Забаву переривали ще кілька разів виступи на сцені: українських танцюристів під проводом гр. Мих. Германа та відділу німецького „Штальгельму". Зпоміж українських танків сильне враження зробив „козацький герць" — танок із шаблями, крім інших гуртових танків і сольового танку гр. Германа. На святі була присутна німецька знать з Ню Йорку, а представники німецької преси з Европи вислали негайно довші каблеграми до своїх ґазет із звітом зі свята.

Гітлерівсько-більшовицький інтерес.

Що каже ґен. Сект у своїй найновішій книжці.

„Ню Йорк Івнінґ Повст" містить каблеграму свого берлінського кореспондента Альбіона Росса про появу брошури ґенерала фон Секта, організатора райхсвери, про заграничні інтереси німецької держави. Сект доказує, що Німеччина для протиділання польсько-французького союзу мусить заключити союз з Італією і Росією. Отже в практиці вийшла би така трійця: Мусоліні, Гітлер і Сталін. Брошура має наголовок: „Німеччина між Сходом і Заходом" і розбирає в першій мірі відносини між Францією та Німеччиною. Ґен. Сект приходить до висновку, що з Францією не можна Німеччині прийти до якогось порозуміння через те, що між тими обома державами нема природної границі. Тому Франція преться безнастанно на схід і приневолює Німеччину робити те саме. Франції не можна „наситити" і вона є мирна лише так довго, як довго має перевагу в Европі. Раз її перевага захитана, вона починає думати про розріст коштом Німеччини. — З Польщею, каже ґен. фон Сект, також не може Німеччина помиритися, бо вона йде сліпо за Францією. В тій ціли саме й створений коридор, бо через нього мусить все приходити до сутички між Німеччиною і Польщею. А крім того Польща все пре на Захід. Отже для противаги Польщі і Франції Німеччина мусить шукати союзу з Росією.

За реорґанізацію Союзу Приватних Службовиків „Супруга"

(Стаття надіслана.)

В пору переоцінки ріжних цінностей, здається, найвищий час подумати і про реорґанізацію „Супруга" та про дещо путніше завдання і ширший круг ділання цієї орґанізації. До цього примушують нас не лише нові зразкові течії в орґанізації праці чужих, але також нові вимоги наші власні. Хоч як високо мусимо цінити дотеперішню працю орґанізації в освідомлюванні й обороні справ обєднаного службівництва в будучому, для нас булаб вона невистарчаюча. Великі можливости і поважні завдання стоять зокрема перед кооперативними і культурно-освітніми працівниками, яким дуже часто завдячуємо все надбане в одній чи в другій установі. Щодо самих кооперативних працівників, то для них найвідповіднішою під цю пору наших економічних змагань мусимо уважати синдикалістичну форму орґанізації. Ця форма не лише довела би кінці до обєднання всіх працівників кооперативних центрів включно з членами їх управ, але також всіх кооперативних крамарів. Обєднання всіх кооперативних працівників ріжних становищ і кооп. форм не представляє ніякої трудности. Синдикалістичну форму уважаю ще й тому найвідповіднішою, що найвищий час перейти кооперативним працівникам до справжньої зорґанізованої активности й голосу в економічній розбудові краю, не як звичайним гірше або краще платним „пйонкам", а як справжнім співбудівничим народнього добра.

Перед синдикалістичною орґанізацією кооперативних працівників стоять сьогодні такі завдання: 1) Занятися постійним і пляновим перевишколенням усіх членів кооперативних працівників по вимогам пляновоі розбудови кооперативної господарки через построєння постійних курсів і практики. Постійний і постепенний перевишкіл кооперативних крамарів по повітових осередках і працівників кооперативних надбудов по центральних, а навіть висилка деяких на практику за границю фондами орґанізації є необхідний. 2) Дати нашим народнім економічним установам моральну, а навіть умовну матеріяльну ґарантію за цілість надбання народнього добра, яке віддається в руки працівників як членів управ, так і службовиків. 3) Даючи умовну ґарантію за своїх членів, мусить орґанізація як цілість здобути тимсамим належний вплив на хід економічної розбудови, що є можливе, коли мається у своїх членах службовиків і провідників

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 24. КВІТНЯ 1933.

РІХАРД КАЦ.

Найчемніший нарід.*)

Токіо, 12. квітня 1926.

Европейці, які приїзджують до Японії, проходять такі переміни: спершу вони захоплені японцями, потім недовіряють їм, а вкінці стають байдужими до всього. Я находжуся ще у першій стадії і противлюся поученням старших поселенців.

„Які ті люди чемні", захоплююся в розмові з одним німцем, який мешкає в Японії вже десять літ. „Сьогодні висів я з трамваю на одну вупинку скорше, то кондуктор вибіг за мною аж на вулицю і посадив знову у переділ; для того він затримав трамвай". — „Бо він боявся, щоби ви не поскаржилися на нього", проворкотів досвідчений. — „Не кажіть того, кожний японець, з яким я стрінувся, був для мене чемний. А які чемні ті люди супроти себе! У крамниці, у трамваї, в парку, всюди. В найбільшій суголоці не чуєте голосного слова. Навіть малі діти у своїх чистеньких яскравих кімонах, чотиролітні, пятилітні, роблять перед собою найформальніші поклони. Вчора я обідав по японськи; праворуч сиділа одна мала ґейша і обслуговувала моє циґаро попільницею та сірниками, друга ліворуч подавала мені страви так, як ще ніколи мені не послужив ніякий кельнер. Сиру рибу, і варену рибу, і слимаки, і риж, і чай, все мав я саме тоді під рукою, коли потребував. У нас у Німеччині..." — „Алеж перестаньте!" — перебив мені люто старий. — „У Німеччині говорять щиро і чесно, що думають. А японська чемність, це пуста форма і нiщо більше. У дійсності японець вас нетерпить, бо він ставиться вороже до чужинців. Коли побудете тут довше, то будете говорити інакше".

Можливо, що буду. Покищо кажу собі: нехай собі буде японська чемність правдивою або тільки маскованою, у всякому разі вона ділає краще, як европейська шорсткість. Приємно є дістати в крамниці наперед філіжанку чаю, а щойно пізніше злий товар; приємно є дивитися, як два японці поздоровляють себе глибокими поклонами, з руками зложеними плоско на колінах, і з нахиленими поземо кадовбами; я люблю чемний усміх, з яким говорить японська пані; подивляю приманчиву строгість у танцю ґейш, скромну стриманість, яка ушляхотнює звичайного „кулі" як графа. Імовірно це маска. Є багато гнилі в японській державі: низьке становище жінки як рабині мужа і синів, вільна думка окружена поліційними шпигунами. Політика тут це інтерес, а інтереси в Японії не завжди чисті. Але — з рукою на серці — чи наша чемність завжди щира, наша політика без вийнятку чиста, наша торгівля постійно солідна? Це правда, у кварталі любови Йошівара живуть ще нині дівчата, як продані невільниці. Це правда, що при землетрусі в 1923 р. замкнено зелізні брами Йошівари, щоби дорогий „товар" не втік і 600 дівчат згоріло у тій клітці. Це правда, що в Японії діялися і діються речі, які нам західним людям незрозумілі.

Але правдиве зерно всетаки лежить у японській чемности: бо нарід без доброзичливости в серці не міг би витворити такої чемної мови. Японська розмова складається у двох третинах із лестливих компліментів. В засаді речення є тим чемніше, чим розтяжніше воно збудоване, а кожна форма дієслова має причіпку, яка робить його ще ввічливішим. Добір слів неменше тяжкий. Коли японець говорить про свою власну жінку, то уживає слова, яке означає „ледаща жінка", бо його чемність вимагає, щоби він себе і свою жінку понижував. Зате жінка другого, о, та завжди „високошановна пані". Навіть собаку другого, борони Боже, інакше не назве як „поважаний", а чай або рижову горілку також. (Японська служниця мого приятеля кликала його пса Мукі неінакше як „О-Мукі-Сен", „поважаний пане Мукі!" і ніякий сміх її від того не відстрашав). Все таки для мене загадочне, чому теплу воду називають „поважана", а зимній відмовляють того титулу. Зате, думаю, що ми повинні вчитись би від японців кликати не „кельнер!", а „пане кельнер!" і т. п. Японці, яким новик не додасть причіпки „сан" („пан"), кидають на нього поглядом, який засоромлює.

Коли японець перекладає свої чемностеві формули на німецьке або англійське, то це виглядає смішно; але це не його вина, а вина меньше чемної мови. Де ми відповідаємо просто „так", там японець виголосить малу промову, якою вискаже свою радість, що він є тої самої думки як поважаний співрозмовець. — „Де є пан Сундсо?" — питає хтось в однім европейськім товаристві. А японська служниця підбігає і щебече: „„Поважаний пан Сундсо сидить у поважанім кльозеті".

З німецького переклав В. Софронів.

—o—

*) Вимок з книжки „На мандрах довкола світа". (Ein Bummel um die Welt).

кооперації, членів управ. 4) У звязку з цією гарантією обсада установ працівниками мусіла би в поважній мірі залежати від організації. Ведучи перевишкіл працівників, не булоб для неї трудно при рішучій безсторонности занятися відповідним добором та приділами працівників. 5) Не менше важне завдання організації — подбати про те, щоби емеритальний відправний фонд, творений обовязково у формі ощадности з частини платень, дав не лише всім обєднаним членам матеріяльну забезпеку на старість, але також творив засоби розбудови нових варстатів праці. Службівництво мусить зрозуміти, що лише в тій формі нагромаджені фонди можуть забезпечити їх перед несподіванками, на які наражені наші варстати праці.

При кількатисячнім числі членів організація не буде нарікати на брак фондів, збільшиться також її живучість і повага як рішаючого чинника в нашому економічному житті, чого дотепер не могла дати нам ніяка чисто професійна організація. Одначе якщо „Супруга“ не дасться перебудувати для вище наведених вимог, то кооперативні працівники будуть примушені скорше чи пізніше перейти до утворення нової організації.

Сербин.

Проти видурювання підписів на деклярацїях за польськими школами.

Плебісцит за польською мовою навчання в школах кінчиться щойно 30. квітня ц. р. Цей час використовують противники українського шкільництва і підступним способом видурюють у батьків українських дітей підписи на ріжних документах або на чистому папері. Опісля показується, що так фабриковано підписи за польською мовою навчання в школах.

Ми звертали вже увагу на те, що плебісцит за українськими школами минув 31. грудня 1932 р. і тепер батьки українських дітей не повинні вже підписувати ніяких деклярацій, ніяких документів, письм чи чистого паперу ані відкликувати своєчасно внесених деклярацій за українськими школами.

Одначе ще й тепер буває, що в деяких селах підлурюють або терориэують українських батьків і вони з несвідомости чи зі страху підписують декларації за польською мовою навчання. В таких випадках дотичні батьки повинні у приналежній повітовій шкільній раді відкликати й уневажнити свої підписи на шкільних деклярацiях за польською мовою навчання. В ч. 7. „Рідної Школи“ з 1. квітня ц. р. подані зразки таких відкликів чи протестів. На бажання вишле дотичне число Адміністрація „Рідної Школи“ у Львові, Ринок 10.

**Правна Оборона
при Головній Управі „Рідної Школи“.**

Господарська війна між Анґлією і Радянщиною.

МОСКВА, 22. IV. ПАТ. Між Радянщиною й Англією витворився стан господарської війни. У відповідь на англійське ембарго у відношенні до радянських товарів оголошено вчора розпорядок народнього комісаря закордонної торгівлі Розенгольца, що забороняє радянським господарським установам якінебудь закупи на англійськім ринку та здержує всякі замовлення в англійському промислі. Розпорядок забороняє контрактування кораблів, що плавають під англійським прапором, вводить обмеження для англійського транзиту крізь Радянщину і наказує радянським транзитовим організаціям оминати порти В. Британії. Крім того комісаріят водного транспорту наказав побирати у всіх радянських портах підвищені портові оплати від англійських кораблів. Всі ті репресійні розпорядки триватимуть аж до знесення ембарго Англією.

МОСКВА, 22. IV. ПАТ. Представник радянської закордонної торговлі в Льондоні Озерський та два його заступники одержали приказ виїхати до Москви. Офіціяльно цей виїзд пояснено конечністю зложити звіт в комісаріяті закордонної торговлі. Однак важко, щоби вони вернулися до Англії перед відкликанням репресійних розпорядків у відношенні до Радянщини.

Дещо про методольоґію оборони московського православія.

(Лист до Редакції.)

До моїх рук попало ч. 5. „Васкреснаво Чтенія“ б. р., де на стор. 79 я прочитав слідуючі твердження Vox'а:

„Причтою во язиціх“ був у минулому році вибор кандидатів до унійної семинарії східного обряду в Дубні, котрий переводився в передній українського комітету в Варшаві, де славетний Табінський ловив за полу кожного, що приходив за допомогою, бідуючого еміґранта, пропонуючи йому забезпечене життя в дубенській семинарії. В цьому змислі слова папського послання (мова про послания до польського католицького Епископату від 6. І. біж. року — прим. прот. П. Т.) про те, що „відірвані браття“ можуть знайти в Католицькій Церкві „спокій і визволення“ бренять невільною іронією, бо справді слабим і безвольним людям, змученим бідою, подається можливість, ціною продажу своєї віри, найти собі спокійне життя та визволення від біди і клопоту“.

Так на сторінках офіційного органу Варшав. Митрополії пише Vox, що сам називає себе **„одним з найближчих помічників“** Голови Православної Церкви в Польщі („Васкр. Чтеніе“ 1932, № 46, стор. 624). Його інформації про „вибор кандидатів“ до дубенської семинарії, а про мою участь у ньому зокрема, цілковита неправда. Тому, що Vox подає їх з наміром компромітувати не стільки мою особу, скільки цілий рух церковного зєднання й Католицьку Церкву з її Апостольською Головою, вважаю за обовязок своєї віри рішуче спростувати їх, як негідну брехню.

Одночасно цією дорогою звертаюся до Варшав. Митрополії, відповідальної за напрямок своєї офіційної преси та зокрема, за публичні виступи Vox'а, з предложенням оголосити на сторінках свого органу назвище **хочби одної особи**, котрій я пропонував вступити до дубенської семинарії, або подати **хочби одного** свідка, який чув, що я запрошував когось до цієї семинарії, або говорив про неї в Українськім Комітеті.

Мовчання Митрополії буде прилюдним і очевидним доказом, що не її впроваджено в блуд, а навпаки сама вона, через свою пресу й найближчих помічників свого Голови, намагається впровадити легковірних людей у блуд, ширить неправду та морочить публику.

Оборонець правди буває часом несвідомою жертвою обману, але свідомий обман ніколи правди не боронить!

Протоєрей Петро Табінський.

Кремянець. 11. IV. 1933.

Заборонені страйки в Австрії.

ВІДЕНЬ, 22. IV. ПАТ. Рада міністрів ухвалила розпорядок, що забороняє політичні страйки та страйки в публичних заведеннях і підприємствах, що витворюють засоби першої потреби. Отже заборонені страйки на залізницях і в газівнях, електрівнях, пекарнях, ресторанах і складачів, що працюють в ґазетних друкарнях

—o—

Передвоєнні російські довги.

З Москви повідомляють, що радянський уряд поручив свому амбасадорові в Парижі розпочати з французьким урядом переговори в справі управильнення передвоєнних російських довгів. Одночасно радянський амбасадор висуне справу відшкодувань у звязку з акцією французьких відділів у Радянщині в перших роках після більшовицької революції.

Боротьба з нуждою.

Мусимо почати боротьбу з власною нуждою. Це ненормальний стан, суперечний людській природі. Людина призначена до чогось вищого, ніж до невпинної неволі, щоби здобувати хліб. Ніхто з нас не може розвинути якслід своєї сили ні добути зі себе найкращі прикмети, як довго біда путає його ноги, як довго обставини обмежують його і гноблять.

Нужда це прокляін.

Я бажав би у кожній людині — пише Марден — прокинути якнайбільший страх і обридження для нужди; я бажав би дати йому відчути біль, пониження і всі вбийчі наслідки з цим звязані.

А preцінь ми не позбавлені засобів боротьби з нуждою.

Людина здорова здібна до повного зусилля, людина, що прокинула в собі притаєні духові сили та приспану енергію, а стане проти своєї долі на весь ріст, дасть собі раду з нуждою і вилізе наверх.

100-процентове тривке зусилля, праця, тверезість, міра у видатках, **ощаджування** — ось неминучий шлях до добробуту.

Ощаджування як життева система це постійне, рівномірне **відкладання** частини зарібку, завзято та вперто, щоби складати заощаджені квоти на ощадностеву книжечку П. К. О.

Можна це зробити в кожнім почтовім уряді. Після кількох чи кільканайцяти літ той **„налiг“** ощаджувати доведе вас до того, що будете мати на конті П. К. О. заощаджених кільканайцять тисяч зол. Це розвяже нам спутані бідою руки і дозволить швидко йти до добробуту.

—o—

Вибір президента 31. травня.

З Варшави повідомляють, що речинець національного зібрання задля вибору президента республики означено на останній день травня ц. р. В політичних колах уважають певним, що кандидатура президента Мосціцького буде одинокою, з якою виступить урядовий табор.

—o—

Палестина чи Польща?

На основі обчислень жидівської преси у Варшаві з Німеччини втікло до Польщі понад 17.000 жидів. Палестинський уряд задумує приняти тільки 1.000 німецьких жидів і та цифра буде вчислена до загального континґенту жидівських еміґрантів. Решта жидів з Німеччини осяде в Польщі.

З Еберта — Гітлер.

Як повідомляють із Бресляву, памятник Фридриха Еберта, б. президента німецької республики, переміннять в найближчому часі на памятник „пробудженої Німеччини“. Статую Еберта, одного зі соціял-демократичних провідників, здіймуть, а на обеліску поставлять таблицю з написом „Нарід пробудився 21. березня 1933 р.“

—o—

Нові срібні монети в Німеччині.

БЕРЛІН, 22. IV. ПАТ. Міністерство скарбу приготовило нову емісію срібного більону. Нові монети будуть більші від теперішніх, причому їхня вага зменшиться до двох третин.

—o—

По широкому світі.

— Підчас паради з приводу Гітлерових уродин у Ліцені (Сх. Прусія) хтось кинув під судовий будинок бомбу, що ушкодила мур.

— В Севіллі прийшло до гострої стрілянини між синдикалістами й комуністами, наслідком чого арештовано багато осіб й замкнено дім конфедерації праці.

— На берлінській політехніці утворено спеціяльну катедру військових наук.

— Мусоліні в жовтні відвідає Тироль.

— На інтервенцію німецького посла в Будапешті припинили жидівський тижневик „Еґенлешеґ“ за критику гітлерового уряду.

— В копальні „Карвіна“ (ЧСР) почали голодівку 572 шахтарі.

— Аґенція Стефані заперечила вістки про смерть Д'Анунція та ген. Нобіле.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

При зміні адреси просимо подавати й стару адресу.

Нові археольоґічні нахідки.

НАШІ ПРАРОДИЧІ З ТЕПЕ ҐАВРА.

Дотеперішня неґативна критика Біблії зайшла рішуче задалеко, коли опираючися тільки на розумово-фільольоґічних висновках, відмовляла найстаршим її повістям якоїбудь історичної підстави. Навпаки археольоґічні досліди останніх літ потвердили неодно вже оповідання найстарших книг старого завіту як зовсім історичний факт; а оце доходять вісти про новий такий випадок з терену останніх розкопок в Мезопотамії. Відкопали там у місцевості Тепе Ґавра останки найстаршого досі міста на світі (старшого від Уру в Халдеї), якому буде приблизно 6000 літ. Серед відкритих руїн нема ще ні сліду якихбудь металевих виробів, з чого виходить, що місто було вибудоване, жило та завмерло ще у камінній добі.

Між численними його нахідками найбільшу історичну вартість має велика печатка, на якій є вирізана пара голих людей (чоловік та жінка) і змій, що веться вгору за жінкою. Це очевидно найстарше зображення Адама й Еви, яке за нинішньою хронольоґією повинно бути на яких 2000 літ старше від перших списаних частин Біблії. Коли зважимо, що вже у старовавилонській історії є згадка про прародичів та спокусника змія, про потопу світа, жертвою якої впали мабуть сумерійці в долині Евфрату і Тиґру, як теж про Ноя, що називається у клинових текстах Напіштуном, то Адам і Ева мусіли жити давно перед заснуванням Вавилону, ще у камінній добі. Це годиться зовсім з віком печатки в Тепе Ґавра.

Дещо скорше найшли у Рас Шамра на сирійському побережжі глиняну табличку з XIV ст. пер. Хр. з написом, що згадує теж Адама як „мужа зі сходу". То годиться знов з традицією, що біблійний рай, Еден, був на сході, себто в Мезопотамії, яка ще сьогодні дуже врожайна. Тому, що й Авраам походить з мезопотамського Уру, можна без великих труднощів бачити у біблійному оповіданні про Адама та Еву безперечно історичне ядро: виґнання предків ізраїльтян з найурожайнішої землі відомого тоді світа, традиція якого переходила з роду в рід в сильно образовій поетичній формі.

ЗА СКАРБАМИ ВІЗИҐОТІВ.

Після смерти римського полководця Стіліха ніхто в Італії не ставив уже опору візиґотам. Цісар Гонорій утік до Равенни і в серпні 410 р. Аларих захопив Рим у свої руки. Шість днів тривало грабування горі...ої столиці. Крім базиліки св. Петра опустіли скарбниці всіх римських церков, а з Лятерану взяли дорогоцінний бальдахим з масивного срібла, що його дарував цісар Константин. З дуже багатою добичею подався Аларих на південь, хотячи дістатися через Сицилію до Африки, але нагло помер у таборі біля Косенци. Візиґоти мусіли похоронити його у чужій землі, даючи йому до гробу, тодішнім звичаєм й його величезні скарби, але щоби їх ніхто не забрав, викопали гріб на дні ріки Бузента.

Докладний опис цього похорону зберігся у Йордана, готського історика VI ст. Від того часу багато людей шукало за гробом Алариха та його скарбами, а сьогодні хоче Мусоліні найти в ньому відшкодування за слабу користь з кораблів Каліґулі в озері Немі та санувати ним фінанси фашистів. Проф. Фаусто Танціяні прослідив уже цілу течію Бузента і твердить, що гріб Алариха можна найти при помочі модерної техніки, навіть без осушування річища. Міністерство освіти та консерваторський уряд Калябрії приобіцяли вже всяку поміч, очевидно під тою умовиною, що весь скарб, якого вартість оцінюють на багато сотень міліонів лірів, припаде в цілості державі.

ГРІБ ДУБРАВКИ.

Чехи мають, як відомо, великі заслуги для поширення християнства у середущій Европі. Св. Вацлав проповідував між лютичами, св. Войтіх охрестив мадярську династію арпадовців та був апостолом славянських прусів, а княжна Дубравка, дочка Болеслава І. чеського, вийшла заміж 965 р. за Мешка І., щоби охрестити поляків. Померла вона приблизно в 977 р. і була за переказом похована у катедрі в Ґнезні. І отсе прийшла недавно справді сензаційна вістка, що у Ґнезні найшли її гріб при досліді підземелля тамошньої катедри. Відкрили при цьому багато домовин колишніх ґнезненських епископів, а під великим вівтарем найшли гріб Дубравки. Кістяк вказує на високу поставу княжни, а найдені на ньому останки романсько-візантійського одягу та прикрас походять з Х. ст. Також приміщення гробу під головним вівтарем вказує на високо поставлену особу. Для остаточного ідентифікування нахідки вибралося до Ґнезна кількох професорів варшавського університету.

РАДЯНСЬКА АРІЗОНА.

Багаті нахідки й написи, що їх відкрив в останніх часах мексиканський археольоґ д-р Монтан при розкопках у стейті Арізона, вказують на те, що серед тамошніх індіян панували у XI—XII. ст. по Хр. в дечому подібні відносини, як сьогодні на Радянщині. Відкрите ним у руїнах велике місто та численні довколичні села були під управою виборних рад. Члени племени не мали приватного маєтку, кожний мусів працювати і ніхто не смів збогачуватися коштом інших. Коли в одному селі поля не зародили, друге мусіло ділитися з ним плодами. З відчитаних текстів видно теж, що вже тоді знане було подружжя на пробу. Коли дівчина любила хлопця, заявляла це перед двома членами місцевої ради та брала його на кілька днів до своїх родичів. Опісля йшла знов на кілька днів до його хати. Коли подобались собі закладали нову родину, коли ні — могли розійтися. Арізонські дівчата мали також право вибирати собі мужів по вподобі.

Весь нарід вірив у одного бога Ітой („старший брат"). Був це добрий бог, що любив свої земні діти, даровував провини, а по смерти обіцяв їм блаженне життя у багатих у звірину лісах на тамтім світі.

Я. П.

Студентські справи.

ВИСОКІ ТОРГОВЕЛЬНІ ШКОЛИ В НІМЕЧЧИНІ.

(Інформації для бажаючих студіювати).

Високі торговельні школи в Німеччині мають у першу чергу завдання вишколити добрих провідників для торговельних підприємств, підготовити вчителів для торговельних та доповняючих середніх шкіл і подавати до загального відома всі актуальні проблеми та досвідні висліди з цілого обсягу господарських і соціяльних наук.

У програму студій входять: 1) наука про господарські підприємства, як центральна наукова область, що прослідкує організацію, розвиток та функційну залежність підприємств і взаємовідношення ринків. Ця наука розвинулась у два відділи, а саме: загальної науки про господарські підприємства та спеціяльної науки, в обсяг якої входить головно товарообмін, індустрія та банки; 2) наука про національне господарство з двома відділами, а саме: загальної або теоретичної науки про національне господарство та спеціяльної або практичної науки про національне господарство. Споріднені предмети, які дальше входять у програму студій; 3) купецька математика та книговодство, техніка калькуляції, біляпсу та договору; господарська контроля, господарсько-індустріяльна наука про податки, організація, пропаганда та господарська статистика; 4) наука про гроші, банки та біржі; політика торговельна, реміснича, індустріяльна, комунальна та аграрна; наука про кооперацію, господарська психольоґія та історія; 5) загальна державна наука, державне право, адміністративне та господарське право, процеси цивільні, право торговельне, ремісниче, векселеве, конкурсове, податкове та обезпеченеве.

Для міждержавної господарки та культурних звязків введено нові мови, як також механічну та хемічну технольоґію. Для поширення світогляду студентів та овиду їх думання введено загально-виховуючі науки, як: соціольоґію, соціяльну політику, соціяльне право, фільософію та методичні науки. В обсяг наук входить теж фізичне виховання.

Високі торговельні школи обмежились не лиш до чисто практичних наук. Своєю програмою обхопили вони проблему особистостей, держав та людства. Вони стараються піднести студіюючу молодь на висоту їх завдань, скріпити в неї почуття відповідальности, не відбираючи їй свободи та відваги до рішучого ділання.

При кожній високій торговельній школі істнують ще спеціяльні наукові установи, а саме: центральні та фахові бібліотеки, інститути, семинарі, фахові групи та господарські архіви.

По закінченні студій дають диплом купця або вчителя торговельних шкіл. Учителі, попри ділянки господарських наук, спеціялізуються ще в мовах або в технольоґії. Їх головний предмет — це педаґоґіка.

Промуватись на доктора економічних наук можна лише в університеті після одержання диплому у торговельній високій школі. Одинока торговельна школа в Берліні має право надавати титул доктора господарських наук.

Вимоги принятти: матура та рік торговельної практики. Ті, що не мають матури, можуть бути теж приняті. Від них вимагають не менше шість ґімн. клас та три роки торговельної практики, але крім того вони мають ще піддатись вступному іспитові з отсих предметів: німецька мова, географія, історія, математика та дві чужі мови. Цей іспит можна здавати впродовж одного року.

Принятта відбувається все у квітні або в жовтні. Вписове 30 м. н. Шкільні оплати на піврік приблизно 200 м. н.

Торговельні високі школи в Німеччині є у Берліні, Кельні, Ляйпціґу, Мангаймі, Кенігсберґу, Нірнберґу, Франкфурті н. М. та Мінхені (злучена з технікою).

По ближчі інформації звертатись на адресу:

Verein Ukrainischer Studenten in Deutschland • V. Berlin-Chbg 2 Schliessfach 92

ЗАЯВА.

Отсим заявляю, що допис поміщений у ґазеті: „Новий Час" з дня 5. березня ц. р. на стороні 4. під заголовком: „Плебісцитові містерії" є чистою клеветою.

Павло Лущанець, управитель школи.

НОВИНКИ

— **Відома кравецька робітня у Львові ВАСИЛЯ ГРЕСЯКА** перенесена під ч. 23 вул. Сикстуська, III. сходи, І. пов. Приймає замовлення по 40 проц дешевше на мужеські убрання, реверенди. Найліпші матеріяли на складі. 1615 9—20

— **Ще один польський щоденник у Львові.** Перед кількома днями став виходити у Львові ще один польський щоденник п. н. „Ілюстровани Телеграм Цодзенни". Видають його безробітні журналісти і друкарі.

— **Доляр підноситься.** На неофіціяльній біржі у Львові долярові трансакції в суботу були дуже оживлені. Польський Банк устійнив курс доляра на 8.25, на що неофіціяльна біржа зареаґувала дальшою звишкою курсу, платячи по 8.30. до 8.33.

— **Чому так зимно?** У звязку з вияснениям варшавською метеорольоґічного інституту пояснюють з іншого боку, що властивою причиною останніх квітневих холодів є великі маси ледів, які пливуть Атлянтійським Океаном від північного бігуна. Вони появляються звичайно щойно в травні. Цього року появилися на місяць раніш і то так масово, що остудили цілу північну півкулю. Тому не потеплів у нас раніш, аж ледові гори дістануться в обсяг ґольфштрому, де швидко стопляться.

— **Погіршення суспільного обезпечення.** На основі нового закону про суспільні обезпечення з днем 1. травня будуть підвищені оплати умових службовців і зменшені підмоги для безробітних. Підвищення оплат торкається тільки умових службовців, що заробляють понад 720 зол. місячно, і то коштом виключно обезпеченого, а не фірми. Зате обнижка допомог ЗУПУ для умових службовців, що остались без заняття, торкається обезпечених, почавши від основної платні 120 зол. і виносить від 5 до 30 проц. та вище.

— **Новий академічний закон зачинає обовязувати.** Ухвалений польським парляментом закон про вище шкільництво буде, як повідомляють із Варшави, оголошений в Урядовому Вістнику в найближчих днях. Одночасно м-ство освіти виладить виконний розпорядок до того закону, що унормує справу академічних товариств, дисциплінарних приписів і т. п. Дві останні справи і справа вибору нового президента ув... дуть в життя вже 1. травня, решта закону буде обовязувати від 1. вересня ц. р.

— **Спростування на підставі § 19.** У звязку з новинкою п. з. „До відома дирекції почт у Львові", поміщеної у нашім часописі з дня 30. серпня 1932, підписаної інж. Евст. Микиткою зі Стрия, дістаємо від дирекції почт і телеграфів у Львові таке урядове спростування: „Неправдою є, буцімто почтовий урядовець у Галичі п. Ґжесік, даючи дня 11. VIII. 1932 вияснення п. інж. Микитці щодо пересилки з часописами, яка мала прийти на його адресу з Данціґу, поводився з ним нахабно і на запит, що треба зробити, коли дотична пересилка пропала на Польській Почті, відповідав у визиваючім тоні. Зате правдою є, що п. Ґжесік звертався до п. інж. Микитки спокійним тоном і дуже тактовно, що ствердили свідки тієї події адвокат д-р Леон Верберґ і ст. ассист. Михайлина Ябчинська на судовій розправі у Городськім Суді в Галичі. Правдою є і те, що п. інж. зробив тоді безосновний закид Польській Почті, що на ній пропадають пакунки, за що правосильним присудом Городського Суду у Галичі 28. вересня 1932 ч. III Кд. 1577/32 засудили його на арешт одного місяця і що кару ту, яка підлягала амнестії дарували йому дня 31. XII. 1932. Презес: Мошоро".

— **Хотів отруїтися** при вул. Зеленій у Львові емеритований залізничник Іван Берeдюк. Напився багато денатурованого спірту. Його відвезли до шпиталю.

— **Арештували комуністів.** Нічю на суботу львівська поліція зліквідувала кілька комуністичних гуртків, що друкували та поширювали протидержавні летючки у Львові й околиці. Загалом арештували 30 комуністів і передали їх слідчому судді.

ЖИТТЯ АНГЛІЙСЬКИХ ГОРОЖАН У СРСР. — НА ПЕРШОМУ ПЛЯНІ.

ЛЬОНДОН, 22. IV. ПАТ. Міністр торговлі Ренсімен сказав, що британський уряд дійшов до висновку, що життя та воля британських горожан у СРСР. повинні стояти на першому пляні розглядань уряду. З тією думкою погодився парлямент і ухвалив заборону ввозу більшовицьких товарів. Пристосування того закону може не сталося би, колиб торговельна умова з СРСР. тревала далі, причому продовження обовязуючої сили тієї умови рівнялося би відкликанню заборони привозу. Це політика, якої уряд тепер не може розглядати.

ЯПОНЦІ ЗДЕРЖУЮТЬ ВОЄННІ ОПЕРАЦІЇ.

ТОКІО, 22. IV. ПАТ. Японські війська одержали приказ здержати воєнні операції на південь від великого муру, тому що усунули китайську небезпеку на кордоні провінції Же-Ге та що відкинули китайців на віддаль, яка унеможливлює їм скермовувати артилерійську пальбу на великий мур. Японські війська відступлять у напрямі великого муру щойно тоді, коли китайці не схочуть відновити офензиви. Одначе японці бомбардуватимуть китайські відділи, колиб вони хотіли війти в невтральну смугу, витворену відступом японців.

—o—

ЗАГОСТРЕННЯ ВІЙСЬКОВИХ ЗАКОНІВ.

ГАГА, 22. IV. ПАТ. Появився розпорядок міністра оборони, який обмежує значно діяльність військових і моряцьких товариств і союзів. Є це в звязку з випадками несубординації та бунтів на кораблях у голяндській Індії.

—o—

БІЛЬШОВИКИ ВИДАЮТЬ УТІКАЧІВ.

КИШИНІВ, 22. IV. ПАТ. Преса повідомляє, що на основі умови румунсько-більшовицької мішаної комісії, більшовицька влада видала румунській владі 17 мешканців Бесарабії, які втекли були до СРСР., щоби не служити при війську.

ПРОТИНІМЕЦЬКИЙ РУХ У ДАНІЇ.

КОПЕНГАГЕН, 22. 4. ПАТ. Німецька агітація за ревізією данських кордонів викликала в Шлезвігу демонстрації з протестами. На зборах у Гадерслеві редактор Єсен сказав, що німецька пропаганда неоправдана. Хоч Шлезвіг був 56 літ під Німеччиною при останньому голосуванні в 1920 році за Німеччиною заявилося лише 24 проц. населення на загальне число голосів. Замітне, що заки цю провінцію одержала Данія, в останніх парляментарних виборах у Шлезвігу німецькі посли здобули лише 12 проц. голосів. Політичний діяч д-р Андерсен, що опісля промовляв, сказав, що Німеччина повинна здалека держати руки від данської землі. Колиб німецька меншина не зуміла пристосуватися до ліберального данського права, треба би його загострити.

—o—

ПЛЯН ДІЯЛЬНОСТИ М. АНТАНТИ.

БІЛГОРОД, 22. IV. ПАТ. „Політіка" повідомляє, що 5-годинна розмова, яку мали в Суботиці міністри закордонних справ Тітулеску та Єфтич, улекшить будучі праці Ради Малої Антанти. Розглянули плян діяльности Малої Антанти, який ще узгіднять із мін. Бенешом. Обговорили теж програму діяльности на найближчу сесію Ліги Націй та на конференцію Малої Антанти, що відбудеться в Празі.

—o—

ЗАБОРОНА ВИВОЗИТИ ЗОЛОТО.

НЮЙОРК, 22. 4. ПАТ. „Нюйорк Таймс" помістили статтю на тему думок, що їх висловило Мекдональдове окруження про ембарґо на золото. Відчувається тут — пише часопис — що заборона вивозити золото може більше зашкодити загальному фінансовому положенню, ніж помогти. Перед закінченням розмов між делеґатами В. Британії, Франції та Канади не буде ніякої інфляції.

Ширіть наш часопис!

— **„Де діваються листи?"** Львівська Дирекція Почт і Тел. надіслала таке спростування: „Відносно новинки п. з. „Де діваються листи?" („Діло" з 12. III. ц. р.), підписаної Богданом Заячківським, Дирекція після переведення слідства повідомляє, що годі ствердити, чи листи видані в Женеві а призначені до Надвірної пропали підчас почтового транспорту на території чужих держав, якими мусіли переходити, чи на території Польщі. Польська почтова управа як і управи інших держав не ведуть евіденції листів звичайних, тому ніяка почтова управа не може устійнити місця, де пропали такі посилки. Твердження, що є цензура або конфіската посилок, поза випадками, передбаченими законом, не основується на правді, бо в Польщі нема ніякої цензури листових посилок, пересиланих почтою".

— **Розправа студента Заморського.** В понеділок починається у львівському суді розправа проти студ. Заморського, що був ранений підчас листопадових протижидівських ексцесів у Львові. Тоді арештували були двох субектів, як підозрілих, що зранили Заморського з револьвера. Слідство виявило, що Заморського поранила петарда, яку він мав при собі. Тому Заморського арештували, а прокуратура виготовила проти нього акт обвинувачення.

— **Вогонь в акробатки.** У будинку цирку Станевських на пл. Бема вибухла в суботу рано пожежа, яку мимоволі спричинила 19-літня акробатка Олена Давидовичівна. Вона при запалюванні прімуса розлила спірт, який запалився і прімус вибухнув. Акробатка легко попарилася. Її відвезли до шпиталю, а присутні вгасили вогонь.

— **Замкнув у пивниці** при вул. Пястів ч. 17. у Львові 17-літній Маріян Кубачинський 16-літню Анну Каспровичівну, в якій залюбився. До пивниці приносив її харч: воду та хліб. Молодий Кубачинський і його мати сховали там дівчину тому, що бабуся не мала з чого вдержувати Каспровичівни, а батько Кубачинського не хотів приняти дівчини до хати. Поліція веде слідство в тій справі.

— **Страшна ніч на селі.** В Рихтичах пов. Дрогобич жила 27-літня Павлина Банашкова з двома дітьми. Чоловік її виїхав перед трьома роками до Франції, отже до молодої жінки заходили в ріжних порах Іван Кравець і Кость Антоник. В ночі на 21. ц. м. Антоник застав у хаті Банашкової свого суперника Кравця. Оба почали сваритися за якісь гроші, після чого Антоник стрілив до Кравця з револьвера і положив його трупом. Опісля пробив ножем Банашкову в груди і втік. Тяжко ранена жінка побігла з криком до сусідської хати й оповіла що сталося. Тимчасом Антоник пішов до хати Петра Стахового і пробив його ножем на смерть, а крім того пострілив з револьвера Івана Панькова, що там находився. Але на тім не кінець. Антоник пішов під хату Федя Кравця, батька вбитого Івана, і підпалив її в кількох місцях, хотячи тим способом спалити всіх домівників. Після тих злочинів Кость Антоник пропав без сліду. З Дрогобича виїхала до Рихтич судово-слідча комісія.

— **Арештували нотаря.** В Сяноці підчас розправи арештували нотаря Витовта Вітошинського. Він обвинувачений в надужиттях. Розправу відложили для доповнення слідства.

— **Спалив власного сина.** Господар Ничипір Кузьник в Башликах пов. Луцьк, рішив позбутися свого сина Макара, що був несповна розуму. Тому виніс всі річи із хати і замкнувши сина на ключ, підпалив. Хата згоріла разом зі сином. Вогонь перекинувся на сусідні будинки, які теж згоріли. Кузьника арештували.

— **Спалила 28 господарств.** В Рипліні, пов. Томашів згоріло 28 господарських загород з усім мертвим і почасти живим інвентарем. Слідство викрило, що пожежа повстала наслідком підпалу, якого допустилася 70-літня Катерина Копко. Тим способом хотіла пімститися на своїм сині, що її скривдив.

— **Згинув на шибениці вбивник листаря.** У суботу в 4. год. рано повісили в Торуні Едварда Мосаковського, який вбив грошового листаря.

✝ ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

ДМИТРО ЛЕСЬКІВ.

Дня 7. квітня ц. р. помер у Кунисівцях, пов. Городенка, Дмитро Леськів. Небіщик був свідомою і суспільно працюючою людиною. Був він віссю, довкола котрої все в селі оберталося, як: кооператива, аматорський гурток, читальня „Просвіти" і ін. Покійний був свідомим громадянином, при чому нераз прийшлось йому попасти в конфлікт з противниками з табору заломорочених партійників і противників УНДО. Громадяни вміли оцінити заслуги Небіщика не тільки за життя, але й по смерти, оправляючи йому величавий похорон, якого Кунисівці ще не бачили. На домах кооперативи і читальні чорні хоругви подавали сумну вістку, доходячи також поза Кунисівці, звідки прибуло на похорон також багато громадян. Похорони вів о. Гординський в супроводі інших священиків. Усі брацтва в одностроях (чорні сердаки з лентами через рамена), а також брацтво Серця Ісусового явилось на похороні в комплеті. При виносі домовини з дому прощав Небіщика в дуже гарячих словах о. Гординський, а над могилою член кооперативи Гриць Баран. — Вічна Память Покійному.

—o—

СПОРТ.

ДУЖАННЯ У СПОРТОВОМУ ЦИРКУ.

У пятницю Гомоля до трьох хвилин кинув на лопатки змагуна-аматора зі Львова Мавера. Щербінський ремісував із Пошофом. Берлінець Колер поборов Карлевського. Стріча Громова з Будрусом закінчилася обосторонньою бійкою, боротьби не рішили.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр.

Неділя, 23. квітня год. 3.30 попол. найнижчі ціни (40 гр. до 3.50) „Дівочі обіти". Год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Понеділок, 24. квітня год. 7.30 веч. „Фройляйн Доктор".

Театр Ріжнородностей.

Неділя, 23. квітня год. 3.30 попол. (найнижчі ціни) „Золота тіточка".

Год. 7.30 веч. „Золота тіточка".

Понеділок, 24. квітня, год. 7.30 веч. „Золота тіточка".

Цирк Станевських, площа Бема, початок вистави в год. 8.15.

Спортовий Цирк, вул. Пелчинська (біля Тенісового Т-ва) виступи міжнародніх змагунів-атлетів. Початок год. 8.15 веч.

Кіна.

АДРІЯ: „Тайна російського шпигунства" (Ґрета Ґарбо).

АПОЛЬО: „Антін Спелец добрий стрілець" (Власта Буріян).

АТЛЯНТИК: „Каїн і Артим" (на осн. Горкого).

КАСІНО: „Куртизана" (Ґрета Ґарбо).

КОЛІСЕЙ: „Тіні кохання" та ревія „Тріскаємо зі сміху".

КОПЕРНИК: „Ліцитація кохання".

МАРУСЕНЬКА: „Ліцитація кохання".

МІРАЖ: „Пат і Паташон", „Парадна компанія".

ПАЛЯС: „Їх Ексцеленція субект".

„ПАН": „Під фальшивим прапором" і ревія.

ПАСАЖ: „Робін Гуд „Король з'сів".

ОАЗА: Нечинне.

СТИЛЕВЕ: „Бастер Кітон на фронті" та ревія.

ХИМЕРА: „Кохай мене сьогодні" (Моріс Шевальє, Мекдональд).

УТІХА: „Чорний каптан" (Джан Ґрімур) і ревія.

—o—

Закордонне радіо.

Неділя, 23. квітня 1933.

Мор. Острава (263,5) 10.00 „Ля Серва Падрона" оп. Перголезія. **Бреслав** (325) 12.05 Концерт. **Мілано** (331,4) 21.00 Опера. **Штутгарт** (360.6) 21.30 Спів. **Гельсінгфорс** (368.1) 11.20 Пісні. **Букарешт** (394,2) 20.00 „Ніч св. Юрія" ком. опера Фльондора. **Рим** (441,2) 20.45 „Чесна Зузанна" оп. Гільберта. **Прага** (488,6) 9.15 Кохання та весна в нар. пісні. **Відень** (518.1) 15.30, 17.00 Концерт, 19.30 Хор. **Мінхен** (532,9) 21.05 „Норимберські співці" оп. Вагнера. **Будапешт** (550,5) 19.30 „Аїда" оп. Верді'я. **Харків** (937,5) 8.15 Музика для дітей, 9.00, 13.50, 15.10, 18.30, 19.30 Концерт, 10.00 Звукових, 13.00 Літер. авдиція. **Москва** (1000) 17.20 „Турандот" оп. Пучіні'я (Досв. 720 м.). **Париж** (1724,1) 20.30 „Ль'Оберж ді Шеваль Бланш" оп. Бенацького.

Понеділок, 24. квітня 1933.

Братислава (279,3) 17.55 Сонати на скрипку та фортепян, 20.00 „Каптан" оп. Блеха. **Мілано** (331,4) 21.00 Концерт. **Рим Ляйпціґ** (389,6) 20.00 Брамсів вечір. **Рим** (441.2) 17.30 Концерт квартету. **Відень** (518,1) 12.00 Квартет, 21.10 Концерт. **Харків** (937,5) 8.30 Музика для дітей, 9.00, 15.30 Концерт, 13.50 Авдиція або звукових, 16.00 Муз. авдиція, 17.30 Трансм. з театру. **Москва** (1000) 10.00 „Мадам Батерфляй" оп. Пучіні'я (ВССПС 1304,3 м.), 17.25 „Евген Онєгін" оп. Чайковського (Досв. 720 м.). **Париж** (1724,1) 20.00 „Ля Фовет зі Темпль" оп. Месажера.

Львівське радіо.

Неділя, 23. квітня 1933.

12.15 Муз. поранок, 14.15, 16.25 Ґрамофон, 14.20 Музика капелі „Кудеяр" під дир. Юркевича та Горовича, 15.00 Рільн.-метеорольоґ. комунікат, 15.05 Концерт, 16.00 Для молоді „Що чувати в світі", „Виграний заклад", 16.45 „На шпилях Тану Ола, 17.00 Гумор і танк. музика, 18.00 Легка й танк. музика, 19.00 „Як здобути власну хату, як позбутися довгів", 19.25 „Люптовський скарб" муз. авд. в діялекті, 20.00 Приємна година (мельорецитація, саксофон), 21.00, 21.01 Спортові вістки, 21.10 Орхестра, 22.05 Спів, 22.30, 23.00 Танк. музика.

Понеділок, 24. квітня 1933.

12.10, 15.50 Ґрамофон, 15.15 Господарський комунікат, 15.35 Листи та програми, 16.25 Лекція фр. мови, 16.40 Накручування кризи, 17.00 Фортепян, 18.00 Для матуристів, 18.25 Легка музика, 19.00 В огороді жінки-геройки (Теребовля), 19.15 Всячина, Ґрамофон, 20.00 Про міжнар. концерт із Будапешту, 20.20, 21.30 Концерт із Будапешту, Лістова ораторія „Христос", 21.15 Спорт. 23.00 Танк. музика.

БІРЖА.

ЗБІЖЕ.

За 100 кг. льоко ст. над. парітас 200 км. Ціни ринк.	золотих від	золотих до
Пшениця двірська	35·00	35·50
Пшениця збірна	32·25	32·75
Жито одноціле	16·75	17·—
Жито збірне	16·—	16·25
Ячмінь двір. одноцілий	14·00	14·50
Ячмінь на мливо	12·—	12·25
Овес галицький	13·75	14·25
Овес замоклий	10·75	11·25
Кукурудза краєва	15·50	16·00
Бараболя промисл.	2·50	3·—
Фасоля біла	17·—	20·—
Фасоля колірова	14·—	15·—
Фасоля краса (в мішк.)	17·—	18·—
Горох пів-Вікторія	22.—	24·—
Горох полевий	14·—	16·—
Бобик	10·—	10·50
Вика чорна	9·50	10·—
Вика сіра	8·—	8·50
Сіно солодке прасов.	6·50	7·50
Солома прасована	4·50	5·—
Гречка	16·00	16·50
Льон	38·—	40·—
Лубін синій	8·50	8·75
Ріпак озимий	40·—	42·—
Висівки житні	6·25	6·50
Висівки пшеничні	6·25	6·50
Пшоно	31·—	33·—
Просо краєве	19·—	20·—
Макухи льняні	17·—	18·—
Конюшина черв. зв.	75·—	80·—
Мак синій	180·—	190·—
Мак сивий	160·—	170·—

100 кг. льоко Львів	від	до
Пшениця двірська	36·50	37·00
Пшениця збірна	33·75	34·25
Жито одноціле	18·—	18·50
Жито збірне	16·25	16·50
Ячмінь на мливо	13·50	13·75
Овес збірний	11·50	12·00
Мука пшен. люксусова	63·00	63·50
Мука пшен. 65 проц.	46·—	47·—
Мука житня тип уряд.	33·50	34·00
Висівки житні	6.25	6·75
Висівки пшеничні	8·00	8·50
Крупи ячмінні грубші	24·—	26·—
Пшоно ч. 1	38·—	40·—
Пенцак ч. 10	28·—	30·—
Сіно солодке кр. пр.	7·50	8·5

Пошпрюйте „Діло“!

ГРОШІ.

Без трансакцій — успосіблення резервоване. Долар ступнево авансував на зол. 8.33.

Золото: Долари 9.20—9.25; корони 38.50—39.00; франки 36.50—37.00; дукати 80—86.50; рублі 4.90—5.00.

Срібло: без зміни.

ВАРШАВСЬКА БІРЖА.

Транзакції. Продажа. Купно.

Бельгія 124.35, 124.66, 124.04; Данціг 174.00, 174.43, 173.57; Голяндія 359.00, 359.90, 358.10; Льондон 31.15, 31.30, 31.00; Париж 35.11, 35.20, 35.02; Швайцарія 172.50 172.93, 172.07; Італія 46.00, 46.23, 45.77; Берлін 201—204.00.

Акції.

Банк Польський 75 і одна четв., 75.00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ“.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 22. IV.: масло 3.40, молоко 0.17, сметана 0.70, яйця 2.60. Тенденція на все знижкова.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Львівська Філія Т-ва Охорони Воєнних Могил повідомляє, що звичайні Загальні Збори відбудуться в суботу 29. квітня 1933 в год. 4. попол. в домівці Т-ва „Сила“ при вул. Краківській 17, І. зі звичайним порядком нарад. 1802 1—1

Надзвичайні Загальні Збори Т-ва „Український Інститут для дівчат в Перемишлі, заповіджені на день 28. квітня ц. р. відкликується, а новий їх речинець буде оголошений. — За Виділ: **Д-р Загайкевич.** 1795 1—1

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ФОРМИ найновіші, готові і на замовлення. Козловська, Академічна 22. І. пов.

МЕБЛІ елеґантні та тривкі на догідні сплати: **„Мебльосплят“ Городецька 7.**

МЕТАЛІ: бляха, прути, штаби, рури мідяні, мосяжні, альпакові, алюмінієві, оловяні, цинові, цина, олово, сполуки і т. п. по кризових цінах. Фірма „Металь“, — Львів, Красіцьких 18, телеф. 49-19. 5—5

ІДАЛЬНІ новочасні, кавказький оріх, палісандер, дешево продасть столярня Баторія 24. 1789 2—2

МАРКИ краєві і заграничні, які є в обігу, купує в кожній кількости. Великий вибір заморських марок для молоді. Цінник безплатно. „Філятеліста“, Львів, Косцюшка 1. 1794 1—1

АГЕНЦІЯ концесіонована Львів, Хорущина 11 продасть корисно кільканацять реальностей у Львові, кілька фільварків і господарств. Посередничить у купні нерухомостей і наймі мешкань. 1800 1-1

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ „СОЮЗУ УКРАЇНОК“ У ЛЬВОВІ

відбудуться дня 8. і 9. травня ц. р., в год. 9. рано у Львові в салі Української Бесіди (Народній Дім).

Порядок нарад:

1. Відкриття Зборів. 2. Звіти з діяльности. 3. Звіт Контрольної Комісії. 4. Вибори Головного Виділу і Контрольної Комісії. 5. Внесення Головного Виділу на розвязання Філії С. У. в Рогатині. 6. Зміна статуту. 7. Внески і запити.

ЗА ГОЛ. ВИДІЛ „СОЮЗУ УКРАЇНОК“:
Мілена Рудницька, голова.
Олена Шепарович, за секретарку.

УКРАЇНСЬКИЙ ТЕХНІЧНО-ГОСПОДАРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ПРИ УКРАЇНСЬКІЙ ГОСПОДАРСЬКІЙ АКАДЕМІЇ. ПОЗАОЧНА ШКОЛА ВИСОКОШКІЛЬНИХ СТУДІЙ, ЗАТВЕРДЖЕНА МІНІСТЕРСТВОМ ХЛІБОРОБСТВА ЧСР.

Фахові відділи: **аґрономічно-лісовий, економічно-кооперативний і хеміко-технольоґічний дають фахову закінчену систематичну** підготовку і **титул аґронома, економіста та хеміка.**

При відділах істнує низка вужчих фахових курсів і курсів з окремих предметів.

Впис на всі відділи та курси терміном не обмежений.

Крім того при УТГІ організовано по широкій програмі КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА. Курси ці мають за завдання дати комплекс знання, **необхідне для кожного свідомого українця.**

Проспекти фахових відділів та курсів українознавства безплатно висилає Секретаріят УТГІ.

Звертатися на адресу: **Ukrajinska hospodarska akademie v C. S. R., Podebrady — Tschecoslovaqie** — або — **Товариство „Сільський Господар“ Львів, Ринок 10/II.**

ПОДЯКА.

Прибиті тяжким горем по смерти нашої найдорожчої дружини і матери Валерії зі Зборовських Ромахової, почуваємося до обовязку зложити прилюдну подяку всім Вп. Громадянам, які в тім тяжкім часі виявили нам своє співчуття і поміч. У першу чергу дякуємо Всеч. Духовенству: о. деканові Й. Яворському, о. деканові І. Щербанюкові, о. совітникові Т. Кудрику, о. містодеканові Д. Теліщукові, о. совітникові Давидовичеві, о. совітникові Вітошинському, о. совітникові В. Соловієві, о. совітникові П. Смикові, о. ректорові І. Гаврикові, о. Б. Іжакові за відправу похоронів і провід покійної на місце вічного спочинку. Окремо дякуємо о. совітн. Т. Кудрику за уділення покійній Св. Тайн, за відслуження панахиди та за надгробну проповідь. Щиро дякуємо всім нашим знайомим, що устно або письменно висказали нам своє співчуття. Щира наша подяка належиться Вп. паням: М. Борисовій, Таращуковій, Кудриковій, Мельниковій, Заяцевій, Вересовій, Гевковій, Хоптяковій, Самоверській, Ратичевій, Сенчиновій, які покійну в тяжкій хоробі відвідували а нам щирими словами подавали потіху та кріпили нас на силах. Дякуємо Старшині Кружка Р. Ш., учительським Зборам гімназії та народньої школи, Окр. Відділові Т-ва „Взаїмна П. У. В.“, Філії „Союзу Українок“ в Рогатині за слова потіхи та участь в похоронах. Дякуємо теж „Студентському Хорові“, що своїм гарним співом звеличав сумний обряд. Дякуємо також зі щирого серця всім Громадянам з села Чесник за те, що не жалували труду і прибули на цей сумний обряд, щоби покійній віддати останню прислугу і відпровадити на місце вічного спочинку. Дякуємо зокрема Вп. М. Ф. Мілінським з Чесник, п. М. Борисові та п. Михайлові Лялька за раду та поміч, яку нам подавали в часі нашого горя.

Неменше щиру подяку складаємо Вп. Панам лікарям: д-рові Галяревичеві, д-р Мельникові і д-р Дмитрові, які старалися всіми силами облекшити болі покійній. Вкінці дякуємо всім Громадянам, що своєю присутністю причинилися до величности того сумного обряду.

Рогатин, 9. квітня 1933.

Микола Ромах, муж, Ярослав, Ольга, діти.

За редакцію відповідає Олександер Ко... Видає Видавнича Спілка „Діло“. З друкарні Вид. Спілки „Діло“. Львів, Ринок 10.